

forces concluded between the UN and the relevant state. It is developed on the basis of the Model Agreement created by the UN. Based on this Model Agreement, as well as the 1946 Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, we established that the UN Peacekeeping Mission should be exempted from direct and indirect taxes, and its members should be implemented in Ukraine, in our opinion, in the Agreement between the UN and Ukraine on the legal status of the UN Peacekeeping Mission, it should be clearly stated that the assets, funds and assets of the Mission and the States that send to Ukraine contingent should not be subject to corporate income tax, property tax. Separately, it is necessary to stipulate the issue of payment of transport tax and rental payment for the use of radio frequency resources of Ukraine. Also, the UN peacekeeping mission should be exempted from indirect taxes: value added tax, excise tax, customs duties. Regarding the first two taxes, Ukrainian legislation should provide for either a procedure for the return of taxes paid by the Mission, or the relevant goods should be sold to them without taking into account this tax. Based on the analysis, proposals were made to change the tax legislation of Ukraine in the case of a UN Peacekeeping operation on its territory.

Keywords: UN peacekeeping and security mission, taxes, tax breaks, tax law of Ukraine, international security law.

УДК 341.2

К. Г. ТУЛБА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО РУХУ ОСІБ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Проаналізовано міжнародні угоди, укладені Україною та суміжними державами, які регулюють правила здійснення місцевого прикордонного руху. Виокремлено найважливіші проблеми, спричинені недоліками правового забезпечення транскордонного руху. Надано пропозиції щодо вирішення таких проблем шляхом доповнення положень міжнародних угод, що встановлюють правила місцевого прикордонного руху.

Ключові слова: місцевий прикордонний рух, транскордонний рух осіб, проблеми правового забезпечення, спрощений порядок перетину кордону, зловживання правом, попередження правопорушень, шляхи удосконалення правового регулювання.

Тулба Е. Г. Актуальные проблемы правового регулирования трансграничного движения лиц и пути их решения

Проанализированы международные соглашения, заключенные Украиной и сопредельными государствами, которые регулируют правила совершения местного приграничного движения. Выделены наиболее важные проблемы, вызванные недостатками правового обеспечения трансграничного движения. Представлены предложения относительно решения таких проблем путем дополнения положений международных соглашений, которые устанавливают правила местного приграничного движения.

Ключевые слова: местное приграничное движение, трансграничное движение лиц, проблемы правового обеспечения, упрощенный порядок пересечения границ, злоупотребление правом, предупреждение правонарушений, пути усовершенствования правового регулирования.

Tulba Kateryna. Actual problems of legal regulation of cross-border traffic of persons and their solutions

The article analyzes international agreements signed by Ukraine and adjacent states, which regulate the rules of local border traffic. The most important problems caused by shortcomings in the legal enforcement for cross-border traffic are highlighted. It also presents proposals for solving such problems by supplementing the provisions of international agreements that establish the rules of local border traffic.

Keywords: local border traffic, cross-border traffic of persons, problems of legal enforcement, simplified border crossing procedures, abuse of law, prevention of offenses, ways to improve legal regulation.

Одним із актуальних та пріоритетних завдань сучасної зовнішньої політики України безумовно залишається подальше утвердження та інтенсивний розвиток євроінтеграційного курсу. Значну роль у досягненні зазначеного завдання відіграють ряд факторів, основним серед яких є подальше налагодження добросусідських відносин України з державами-сусідами та скасування бар'єрів, зумовлених обмеженістю державних кордонів. Тому незважаючи на запровадження безвізового режиму поїздок до країн ЄС для громадян України, правовий

режим місцевого прикордонного руху зберігає своє важливе значення у процесі забезпечення належної реалізації права людини на свободу пересування, забезпечення потреб людей, що проживають на прикордонних територіях, у здійсненні взаємних поїздок за спрощеними умовами та у спрощеному порядку.

Свого часу вивченням окремих питань, пов'язаних з проблемами транскордонного руху осіб, займались І. Артьомов, Т. Гнатюк, В. Гоблик, О. Жулканич, О. Королович, І. Мандрик, М. Лендел, Ю. Мігущенко, І. Новак, Ж. Осіковіч, Н. Роїк, Л. Чобаль. Аналіз стану наукової розробки проблем транскордонного руху осіб дозволяє відзначити значний дефіцит комплексних досліджень в межах науки міжнародного права, присвячених проблемам правового забезпечення транскордонного руху осіб. Проблематика недоліків та шляхів удосконалення правового забезпечення транскордонного руху осіб розкривається в більшості публікацій досить епізодично та фрагментарно. Це зумовлює певну наукову прогалину в юриспруденції, зокрема науці міжнародного права та спричиняє появу практичних проблем лібералізації візового режиму, реалізації особливого права на свободу пересування громадян в межах прикордонних територій держав-сусідів.

Слід зазначити, що в науковій літературі відсутнє визначення поняття транскордонного руху осіб. На нашу думку, транскордонний рух осіб можливо визначити як особливий режим здійснення міжнародних взаємних поїздок громадян, що постійно проживають на прикордонних територіях двох сусідніх держав, які пов'язані між собою історичними, культурними, економічними, демографічними, сімейними чинниками, змістом якого є надання цим громадянам на засадах взаємності права перетину державних кордонів цих держав на спрощених умовах та у спрощеному порядку. Ведучи мову про прикордонний рух, переважно, мається на увазі місцевий або малий прикордонний рух, під яким розуміється регулярний перетин спільного кордону мешканцями прикордонної зони однієї держави з метою перебування у прикордонній зоні іншої дер-

жави з суспільних, культурних або сімейних мотивів та обґрунтованих економічних міркувань, які відповідно до національного законодавства не визначаються прибутковою діяльністю, протягом періоду, який не перевищує термінів перебування, встановлених відповідними угодами між такими державами¹. Водночас у наукових джерелах поняття «прикордонний» і «транскордонний» ототожнюються. Тоді як в міжнародних угодах, що визначають правила прикордонного руху осіб, використовується поняття «місцевого прикордонного руху».

Таким чином, транскордонний або місцевий (малий) прикордонний рух осіб стосується жителів прикордонних територій та здійснюється з додержанням умов, визначених міжнародними договорами, укладеними між Україною та суміжною державою. До таких, наприклад, відносяться: Угода між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про пункти пропуску через українсько-молдовський державний кордон і спрощений пропуск громадян, які проживають у прикордонних районах від 11 березня 1997 р.²; Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про правила місцевого прикордонного руху від 18 вересня 2007 р.³, Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про правила місцевого прикордонного руху від 28 березня 2008 р.⁴; Угода між Україною та Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух від 30 травня 2008 р.⁵, Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про місцевий прикордонний рух від 02 жовтня 2014 р.⁶, Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про порядок перетинання українсько-російського державного кордону жителями прикордонних регіонів України та Російської Федерації від 18 жовтня 2011 р.⁷, яка діє з обмеженнями, встановленими постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 86 «Деякі питання перетинання державного кордону України»⁸, Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Білорусь про порядок перетинання українсько-білоруського державного кордону громадянами, які проживають у прикордонних районах від 12 грудня 1998 р.⁹

Можна виокремити наступні особливості транскордонного руху осіб: 1) транскордонний рух осіб є одним із діючих інструментів візової лібералізації, що застосовується шляхом підписання угод про встановлення режиму місцевого прикордонного руху та націлений на спрощення умов і порядку перетину державного кордону мешканцями прикордонних територій держав-учасниць угоди; 2) транскордонний рух осіб визначає в подальшому розвиток добросусідських відносин між державами та мешканцями прикордонних територій, який зумовлений спільністю їх природних, економічних, культурних, родинних зв'язків, забезпечує їх потреби у взаємних поїздках в межах прикордонних територій держав-учасниць відповідної угоди; 3) транскордонний рух осіб є одним із пріоритетних напрямів розвитку міждержавного співробітництва в частині забезпечення і посилення економічних, політичних, соціальних, культурних, туристичних зв'язків відповідних регіональних утворень держав-сусідів; 4) транскордонний рух осіб обумовлений геополітичними, демографічними, економічними, географічними та іншими чинниками, тобто має природний характер походження та потребує закріплення особливих умов і порядку взаємних поїздок громадян порівняно із загальноприйнятими нормативно закріпленими правилами взаємних міжнародних поїздок громадян. Всі ці особливості транскордонного руху впливають з преамбул угод про місцевий прикордонний рух та про правила місцевого прикордонного руху.

Слід констатувати, що сучасний стан правового забезпечення режиму місцевого прикордонного руху, механізму його реалізації відзначається наявністю певних недоліків, які в тому числі впливають й на повноту реалізації громадянами України своїх законних прав й інтересів у сфері взаємних поїздок громадян. Про це неодноразово наголошувалося в доктрині. Так, в сучасній науковій літературі досить поширеними є погляди, в яких обґрунтовується, що правове забезпечення транскордонного руху осіб характеризується значним ступенем проблематичності, а тому потребує виокремлення і обґрунтування необхідних шляхів для його вдосконалення.

Розглядаючи проблеми розвитку суб'єктів прикордонної торгівлі в транскордонному регіоні, В. В. Гоблик та О. О. Королович стверджують, що «нова хвиля розширення Європейського Союзу, вступ України до Світової організації торгівлі, підписання та ратифікація угод про малий прикордонний рух зумовлюють розвиток прикордонної торгівлі, і водночас потребують розв'язання проблем пов'язаних із реалізацією регуляторної політики у сфері підприємництва, включаючи нормативно-правові акти, що забезпечують формування сприятливого інвестиційного клімату та належних умов ведення прикордонної торгівлі в межах транскордонних регіонів, сформованих між Україною та Європейським Союзом»¹⁰. Це є цілком законірно, адже основними суб'єктами прикордонної торгівлі є громадяни та юридичні особи, які реалізують торгівельну діяльність, в тому числі і шляхом перетину кордонів держави. Тому слушною є позиція щодо вирішення проблем в аспекті нормативно-правового забезпечення торгівлі в межах прикордонних територій держав.

Насамперед, вважаємо за доцільне здійснити критичний аналіз наукових поглядів вчених на проблему недоліків та шляхів удосконалення правового забезпечення транскордонного руху осіб, а також провести їх узагальнення. У цьому контексті слід зауважити, що серед проблем, властивих в цілому сучасному прикордонному руху осіб, експерти, насамперед, наголошують на проблемах, пов'язаних зі стрімким поширенням зловживань зі сторони громадян правом на поїздки, здійснювані в режимі місцевого прикордонного руху. Зокрема, як відзначає В. Павлюк, деякі громадяни «зловживають своїм правом перетинати кордон без віз та займаються контрабандою. Вони можуть перетинати кордон по 5–6 разів на день, ввозити спиртні напої та інші речі. Це фактично дрібні контрабандисти, які на цьому заробляють.» Такий активний прикордонний рух перешкоджає перетинанню кордону іншими громадянами, які мандрують до сусідньої держави у відрядження або для відпочинку, чи з метою лікування. Інколи, як вказує В. Павлюк, люди змушені стояти у чергах більш, ніж 12 годин¹¹. При цьому

відповідальність за зловживання правом на спрощений порядок перетину кордону за правилами місцевого прикордонного руху у формі санкцій передбачена лише в Угоді між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про правила місцевого прикордонного руху від 18 вересня 2007 р.¹² Інші міжнародні угоди, що встановлюють правила місцевого прикордонного руху, потребують доповнень.

Окрім того, до недоліків сучасного стану правового забезпечення місцевого прикордонного руху через кордони України вченими відносяться також недосконале правове регулювання механізму пропуску громадян через кордон, внаслідок чого виникають великі черги, які не лише створюють перепони вільному пересуванню та реалізації прав та інтересів, а подекуди й обов'язків громадян, а також викликають незручності для людей, включаючи потенційне створення загрози здоров'ю, як фізичному, так і моральному, ймовірне спричинення матеріальної шкоди (збитків, втрати довіри до репутації тощо) через втрату часу й запізнення. В тому числі наголошується і на недоліках організаційного характеру, зокрема тих, що стосуються облаштування пунктів пропуску через кордон, а також недосконалості технології праці контрольних служб — прикордонників та митників¹³.

Н. Роїк розширює недоліки правового забезпечення транскордонного руху осіб, додаючи до них недоліки, пов'язані із функціонуванням пунктів пропуску, а саме: недосконалість визначення пунктів пропуску в міжнародних договорах, якими закріплюється режим транскордонного руху осіб; неузгодженість програм та проектів облаштування нових міжнародних пунктів пропуску; неефективність функціонування «зелених коридорів», а також невизначеність їх правового статусу; відсутність сучасних інформаційно-комунікативних технологій документообігу та сервісної інфраструктури на території митниць і прикордонних територій з української сторони¹⁴.

Також наголошується на такій проблемі правового забезпечення та механізму функціонування транскордонного руху осіб як відсутність ефективного механізму попередження, при-

пинення й боротьби з правопорушеннями та кримінальними злочинами, пов'язаними з незаконним перевезенням через державний кордон та розповсюдженням на території сусідньої держави в обхід закону певних товарів (зазвичай, це стосується передусім алкогольних та тютюнових виробів). Окреслена проблема обумовлена критично низьким рівнем організації транскордонної торгівлі, яка здійснюється переважно у формі контрабандної¹⁵; наявністю так званої «човникової» торгівлі; надмірною складністю митних процедур, невідповідністю стандартів та якості обслуговування прикордонного руху та експортно-імпорتنих операцій в Україні порівняно із стандартами ЄС, що становить відчутні перешкоди транскордонному руху товарів між прикордонними регіонами України та ЄС¹⁶.

На нашу думку, вказані недоліки обумовлені ще одним фактором правового характеру, що пов'язаний з низьким рівнем законодавчого забезпечення в Україні механізму перевірки осіб, їх документів, причин перетинання кордону в рамках місцевого прикордонного руху, що призводить до того, що на кордоні пропускають осіб, які порушують закон шляхом перевезення контрабандних товарів. Для їх вирішення В. Павлюк обґрунтовує доцільність перегляду існуючих правил малого прикордонного руху й можливість створення окремої лінії чи декількох окремих переходів для перетину державного кордону у режимі місцевого прикордонного руху¹⁷. Варто підтримати цю ініціативу, яка забезпечить відповідну організацію таких пунктів, розвантажить інші пункти пропуску, посилить рівень організованості, професійності та законності в діях уповноважених осіб, які забезпечують контроль на пунктах пропуску через державний кордон. Водночас, на нашу думку, цього кроку замало для подолання окреслених проблем, оскільки це потребує докорінних змін у підході до правового забезпечення місцевого прикордонного руху, зокрема в частині пропуску через кордон й перевірки документів особи, відповідності її дозволу вказаним у документах причинам здійснення таких поїздок тощо. Можливим, на нашу думку, заходом, спрямова-

ним на виправлення означеної ситуації, може стати запровадження та закріплення в нормативних документах:

— механізму контролю за дотриманням умов оформлення дозволу та здійснення місцевого прикордонного руху громадянами. Наприклад, це може відбуватись шляхом вибіркового перевірок осіб, їх речей, документів, якщо вони по кілька разів на день або доволі часто перетинають кордон з явним наміром здійснення торговельної діяльності (на користь цього можуть свідчити великі торби й пакунки, з якими постійно подорожують особи; зміст таких пакунків, як то велика кількість алкогольних та тютюнових виробів тощо);

— механізму контролю за діяльністю посадових й службових осіб суб'єктів публічної адміністрації, відповідальних за оформлення й видачу дозволів на перетин кордону у режимі місцевого прикордонного руху, за пропуск осіб через кордон тощо;

— більш жорстких мір юридичної відповідальності, санкцій, які застосовуватимуться до громадян за порушення нормативних вимог, у тому числі за: надання неправдивих відомостей, недостовірних даних з приводу причин перетину кордону у режимі малого прикордонного руху, фальсифікованих документів тощо; порушення вимог законодавства з приводу порядку оформлення дозволу, перетину державного кордону та перебування на території сусідньої держави;

— відповідальності посадових та службових осіб суб'єктів публічної адміністрації, відповідальних за оформлення й видачу дозволів, перевірку громадян та їх документів на пунктах пропуску тощо;

— механізму перевірки громадян, наприклад, шляхом збільшення кількості працівників, відповідальних за це на місцях пропуску, шляхом запровадження більш дієвих та оперативних способів перевірки тощо.

Вченими також пропонується для вирішення розглянутих проблем закріпити юридично та реалізувати на практиці заходи щодо створення організаційного механізму оптимізації торгівлі та усунення бар'єрів, які стримують її активізацію. Зокрема, стратегічними орієнтирами державної політики у

цьому напрямі мають стати: 1) створення торговельно-логістичних центрів розвитку транскордонної торгівлі на західному кордоні України як інструменту ефективного використання економіко-географічного потенціалу прикордонних територій; 2) протидія нелегальним економічним операціям у транскордонній торгівлі, що передбачає правову адаптацію вітчизняних правил в сфері акцизів та тарифів до правил, встановлених в країнах Європейського Союзу; 3) удосконалення роботи органів митної та прикордонної служб у напрямі спрощення контролю і митного огляду товарів (про що ми у схожому ракурсі писали вище); 4) збільшення кількості пунктів перетину кордону та пропускної спроможності діючих, покращення їх технічної оснащеності; розвиток транспортних комунікацій; модернізація прикордонної інфраструктури¹⁸ тощо.

В свою чергу, І. П. Мандрик та І. І. Новак в контексті удосконалення правового забезпечення транскордонного руху осіб пропонують нормативно закріпити правила здійснення прикордонного і митного контролю для осіб, які підпадають під дію режиму місцевого прикордонного руху, що передбачає і їх спрощення, на правовому рівні закріпити статус пунктів пропуску, як спеціальних підрозділів державної міграційної служби, які призначені виключно для обслуговування громадян, що здійснюють перетин кордону на умовах місцевого прикордонного руху; ініціювати створення на території дії малого прикордонного руху центрів дистрибуції, транскордонних торговельних комплексів; здійснити перегляд механізмів здійснення прикордонного контролю, щоб запобігти знищенню прикордонної торгівлі у процесі боротьби з контрабандою¹⁹.

Пропонується також в контексті удосконалення функціонування режиму місцевого прикордонного руху через кордони України в цілому здійснити реорганізацію управлінських структур і міграційних служб, забезпечити координацію дій всіх зацікавлених відомств та організацій щодо вдосконалення управління внутрішніми й зовнішніми міграційними потоками; запровадити обов'язкове страхування громадян України

перед їхнім виїздом²⁰. Одним з ключових напрямів розвитку транскордонного руху осіб вченими визначається розробка і реалізація чітких і прозорих механізмів регулювання міграційних процесів²¹. Тобто мова іде не про епізодичні зміни правового забезпечення транскордонного руху осіб, а про його комплексне вдосконалення, що засновується на науково обґрунтованих концептуальних засадах, які мають бути закладені в основу правотворчого вдосконалення норм національного права та положень міжнародних договорів в сфері транскордонного руху осіб.

Отже, підсумовуючи викладене, наголосимо на тому, що транскордонний рух відіграє важливе значення для громадян у контексті реалізації їх прав на свободу пересування (включаючи право на поїздки), їх соціально-культурних, економічних та інших інтересів. До того ж, порівняно з режимом лібералізованого (скасованого чи спрощеного) візового режиму, поїздки здійснювані в рамках транскордонного (місцевого прикордонного) руху все одно мають переваги для мешканців прикордонної зони. Але, не применшуючи ваги названого правового режиму здійснення міжнародних поїздок громадян, маємо зауважити, що його реалізація, інституційне та нормативно-правове забезпечення залишаються на низькому рівні та потребують значного удосконалення. А саме: положення міжнародних угод про місцевий прикордонний рух та про правила місцевого прикордонного руху потребують доповнення в частині норм щодо відповідальності за зловживання зі сторони громадян правом на поїздки, здійснювані в режимі місцевого прикордонного руху, норм, які встановили б механізм попередження, припинення й боротьби з правопорушеннями та кримінальними злочинами, а також в частині удосконалення норм, що визначають механізму пропуску громадян через кордон.

1. *Місцевий* прикордонний рух — загальна інформація // Сайт Генерального консульства Республіки Польща у Львові URL: http://www.lwow.msz.gov.pl/uk/informacje_konsularne/13032012-mrg1 **2.** *Угода* між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про пункти пропуску через українсько-молдовський державний кордон і спрощений пропуск

громадян, які проживають у прикордонних районах: підписана від 11 березня 1997 р., набрала чинності для України від 12 серпня 1997 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/498_160 **3.** *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про правила місцевого прикордонного руху від 18 вересня 2007 р.* URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/348_072 **4.** *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про правила місцевого прикордонного руху від 28 березня 2008 р.* URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/616_138 **5.** *Угода між Україною та Словачькою Республікою про місцевий прикордонний рух від 30 травня 2008 р.* URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/703_076 **6.** *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про місцевий прикордонний рух від 2 жовтня 2014 р.* URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/642_062 **7.** *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про порядок перетинання українсько-російського державного кордону жителями прикордонних регіонів України та Російської Федерації від 18 жовтня 2011 р.* URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_390 **8.** *Деякі питання перетинання державного кордону України: Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 86.* URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/86-2015-%D0%BF> **9.** *Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Білорусь про порядок перетинання українсько-білоруського державного кордону громадянами, які проживають у прикордонних районах від 12 грудня 1998 р.* URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/112_087 **10.** *Гоблик В. В., Королович О. О.* Актуальні проблеми розвитку суб'єктів прикордонної торгівлі в транскордонному регіоні // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2016. Вип. 1(5). С. 207. URL: <http://www.msu.edu.ua/visn/wr-content/uploads/2016/05/1-5-1-2016-34.pdf> **11.** *Гайжевская Т.* Остановить контрабандистов: Генконсул Украины в Польше рассказал о проблеме пограничья: Интервью Генконсула Украины в Польше В. Павлюка // Интернет-видання: Obozrevatel.ua. 2016. Вип. 07.07.2016 р. URL: <https://www.obozrevatel.com/politics/65190-ostanovit-kontrabandistov-genkonsul-ukrainiyi-v-polshe-rasskazal-o-probleme-pogranichya.htm> **12.** *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про правила місцевого прикордонного руху від 18 вересня 2007 р.* URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/348_072 **13.** *Гор А.* «Мертвая» граница: в чем причина очередей на выезде в Польшу // Апостроф. 2016 URL: <https://apostrophe.ua/article/society/2016-12-08/mertvaya-granitsa-v-chem-prichina-ocheredey-na-vyезде-v-polshu/8779> **14.** *Роїк Н.* Місцевий прикордонний рух — поштовх до розвитку українсько-польського транскордонного співробітництва // Вісник Прикарпатського університету. Політологія. 2013. Вип. 6-7. С. 195-204. **15.** *Гнатюк Т. О.* Місцевий при-

кордонний рух між Україною і країнами-членами ЄС: наслідки впровадження // Наукові праці. Політологія. 2012. Вип. 192, Т. 204. С. 108-111.

16. *Механізми та інструменти використання переваг інтеррегіонального та транскордонного співробітництва у підвищенні конкурентоспроможності західних регіонів України: аналітична доповідь* / [В. І. Волошин, Т. Г. Васильців, Н. А. Мікула, В. В. Боршевський, І. Г. Бабець, В. В. Засадко, Ю. В. Мігушенко]. Львів, 2011. С. 50-556 URL: http://lv.niss.gov.ua/content/articles/files/Zbirnuk_-294a9.pdf.

17. *Гайжевская Т.* Остановить контрабандистов: Генконсул Украины в Польше рассказал о проблеме пограничья // *Обозреватель*. 2016. URL: <https://www.obozrevatel.com/politics/65190-ostanovit-kontrabandistov-genkonsul-ukrainyi-v-polshe-rasskazal-o-probleme-pogranichya.htm>

18. *Механізми та інструменти використання переваг інтеррегіонального та транскордонного співробітництва у підвищенні конкурентоспроможності західних регіонів України: аналітична доповідь* / В. І. Волошин, Т. Г. Васильців, Н. А. Мікула, В. В. Боршевський, І. Г. Бабець, В. В. Засадко, Ю. В. Мігушенко.

19. *Мандрик І. П., Новак І. І.* Малий прикордонний рух як інструмент лібералізації вівової політики та інтенсифікації торгівлі між Україною та Польщею // *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Географічні науки*. 2012. № 9. С. 126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnug_2012_9_23.

20. *Стенура Т. М.* Міграційні процеси у контексті глобалізації та їх державне регулювання // *Збірник науково-технічних праць*. 2007. Вип. 17.6. С. 153.

21. *Крижанівська О. П., Максименко О. М.* Правове регулювання як умова позитивного вирішення проблеми зовнішньої трудової міграції в Україні. URL: <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/4333/1/9%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>.

***Tulba Kateryna.* Actual problems of legal regulation of cross-border traffic of persons and their solutions**

The article is devoted to the analysis of international agreements signed by Ukraine and the adjacent states, which determine the simplified procedures of crossing the borders of the adjacent contracting states according to the rules of the local border traffic. A comparative analysis of the notions of local border traffic and cross-border traffic is carried out. Conclusions about their identity are made. In the course of the research, the definition of the notion of cross-border traffic is provided.

The article reveals the main features of the cross-border movement of persons, which are enshrined in the preamble of international agreements on local border traffic.

Among the main problems of legal enforcement of the cross-border movement of persons such as the legal enforcement of trade within the boundary territories of states; the absence of the notion of abuse of the law in the texts of international agreements, as well as of the norms defining the responsibility for abuse of the right to simplify the procedure for crossing the border according to the rules of the local border traffic; lack of legal regulation of the mechanism of border crossing; imperfection of the definition of checkpoints in international agreements, which establishes the regime of cross-border movement of persons; the uncertainty of the legal status of green corridors; the lack of an effective mechanism for the prevention, cessation and combating of offenses and criminal offenses; the low level of Ukrainian legislation for the verification of persons, their documents, the reasons for crossing the border within the framework of the cross-border traffic are identified.

Thus, the legal regulation of the local border traffic requires radical changes. In particular, it is necessary to consolidate legally and implement in practice measures to create an organizational mechanism for the optimization of trade and the removal of barriers that hinder its revitalization; to standardize the rules for the implementation of border and customs control for persons, who are subject to the regime of local border traffic; to introduce compulsory insurance of Ukrainian citizens before their departure abroad; to supplement international agreements with the norms of liability for abuse of citizens' right to trip, carried out in the regime of local border traffic.

Keywords: local border traffic, cross-border traffic of persons, problems of legal enforcement, simplified border crossing procedures, abuse of law, prevention of offenses, ways to improve legal regulation.